

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pelastuslain 104 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslakia.

Esityksen mukaan mahdollisuus vaatia oikaisua viranomaisen päätökseen laajennettaisiin valtion viranomaisten lisäksi koskemaan myös hyvinvointialueen pelastusviranomaisten tekemiä päätöksiä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi	3
3 Tavoitteet	4
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	4
5 Lausuntopalaute	4
6 Voimaantulo	4
LAKIEHDOTUS	5
Laki pelastuslain 104 §:n muuttamisesta	5
LIITE	6
RINNAKKAISTEKSTI	6
Laki pelastuslain 104 §:n muuttamisesta	6

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Pelastuslain 104 §:ssä säädetään muutoksenhausta. Pykälän 1 momentin mukaan tiettyihin pelastuslaissa tarkoitettuihin viranomaisen hallintopäätöksiin saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Säännöstä on muutettu lailla 436/2023, joka tulee voimaan 1.1.2024. Muutoksella säännökseen lisättiin uusi asiaryhmä, jota koskeviin viranomaisen päätöksiin saa vaatia oikaisua. Muutoksen yhteydessä päätökset, joista oikaisua saa vaatia, rajattiin kuitenkin koskemaan vain valtion viranomaisen tekemiä päätöksiä. Tämä ei ollut esityksen tarkoitus.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jolla mahdollistetaan säännöksen alkuperäisen soveltamisalan mukainen mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus myös hyvinvointialueen pelastusviranomaisen pelastuslain nojalla tekemiin päätöksiin.

Esitys on valmisteltu virkatyönä sisäministeriössä.

Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausunnolla ajalla 16.10.-6.11.2023. Lausuntoaika oli tavanomaista lyhyempi johtuen asian teknisestä luonteesta ja aikataulun kiireellisyydestä (virheellisen säännöksen korjaaminen ennen sen tuleista voimaan). Lausuntoja saapui lausuntoaikana yhteensä seitsemän.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat saatavilla julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella SM054:00/2023.

2 Nykytila ja sen arviointi

Pelastuslain 104 §:n 1 momentin mukaan pelastuslain 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun viranomaisen hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Säännöstä on muutettu lailla 436/2023, joka tulee voimaan 1.1.2024. Uuden sanamuodon mukaan pelastuslain 58 §:ssä, 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun valtion viranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua.

Pelastuslain 58 §:n mukaan sisäministeriö voi erityisistä syistä antaa erivapauden pelastuslaissa säädetyistä kelpoisuusvaatimuksista pelastuslaitoksen virkaan tai tehtävään. Pelastuslain 96 §:n 1 momentissa säädetään pelastusviranomaisen suoritteista, joista hyvinvointialueen viranomaisen voi periä maksun. Pelastuslain 102 §:ssä säädetään korvauksista ja palkkioista, joita pelastuslaitos tai Rajavartiolaitos voi tietyissä tilanteissa maksaa pelastustoimintaan osallistuneelle.

Pelastuslain muuttamisesta annetun lain (436/2023) tullessa voimaan 1.1.2024 oikaisua ei voisi enää vaatia hyvinvointialueen pelastusviranomaisen pelastuslain nojalla tekemästä päätöksestä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että oikaisua saisi vaatia vain pelastuslain 58 §:ssä tarkoitetuissa sisäministeriön tekemissä erivapauspäätöksissä sekä pelastuslain 102 §:ssä tarkoitetuissa korvaus- ja palkkioasioissa silloin, kun päätöksen tekee Rajavartiolaitos. Hyvinvointialueen pelastusviranomaisten pelastuslain nojalla tekemistä päätöksistä ei saisi vaatia oikaisua, vaan muutosta tulisi hakea valittamalla suoraan hallintotuomioistuimeen.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on korjata lakiin jäänyt tekninen virhe ja mahdollistaa oikaisuvaatimusmenettely myös hyvinvointialueen pelastusviranomaisten pelastuslain nojalla tekemiin hallintopäätöksiin.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Pelastuslain 104 §:n 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, joka mahdollistaa säännöksen alkuperäisen tarkoituksen oikaisuvaatimusmenettelyn ulottamisesta myös hyvinvointialueen pelastusviranomaisen pelastuslain nojalla tekemiin päätöksiin.

Ehdotuksella ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Ehdotetulla sääntelyllä ei olisi vaikutusta yksilön oikeusturvaan eikä viranomaisten toimintaan, sillä säännös korjattaisiin sen alkuperäisen tarkoituksen mukaiseksi.

5 Lausuntopalaute

Lausunnon antoivat oikeusministeriö, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Etelä-Karjalan pelastuslaitos, Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos, Pirkanmaan hyvinvointialue sekä Päijät-Hämeen hyvinvointialue. Lausunnoissa joko puollettiin esitystä tai todettiin, ettei lausunnonantajalla ole asiassa lausuttavaa.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2024 samaan aikaan pelastuslain muuttamisesta annetun lain (436/2023) kanssa tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

pelastuslain 104 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 104 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 436/2023,
seuraavasti:

104 §

Muutoksenhaku

Edellä 58 §:ssä, 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun viranomaisen hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 23.11.2023

Pääministeri

Petteri Orpo

Sisäministeri Mari Rantanen

Laki

pelastuslain 104 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 104 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 436/2023,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

104 §

104 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Edellä 58 §:ssä, 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun *valtion* viranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Edellä 58 §:ssä, 96 §:n 1 momentissa ja 102 §:ssä tarkoitettuun viranomaisen *hallintopäätökseen* saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20